

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Албена Георгиева Танева,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
ФФ, катедра „Публична администрация“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научно направление 3.3 „Политически науки (Публична администрация) в специалност „Публична администрация“ в Софийския университет

Автор на дисертационния труд е Константина Хадзи, докторант в редовна форма на обучение в катедра „Публична администрация“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед РД №38-251/16.05.2023 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

Тема на дисертационния труд: „ИНФОРМАЦИОННИТЕ СИСТЕМИ В УЧР КАТО СТРАТЕГИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТ ЗА КОНКУРЕНТНО ПРЕДИМСТВО В БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯТА“

1. За дисертацията, автореферата и публикациите.

Представената дисертация е изготвена в рамките на докторантурата в катедра „Публична администрация“ на Философския факултет на СУ. Целият текст е с общ обем 302 страници. Представянето на съдържанието и структурата на дисертацията е добре и задълбочено в първите 11 страници. Те са последвани от прецизно описание на всички параметри на текста: 86 графики и 49 таблици; подробно съдържание на структурата на дисертацията. Последните 68 страници съдържат приложение на инструмента за емпирично изследване (проучване) и 64 страници с източници, които събират около 700 заглавия на статии и значими изследвания в областта на управлението на човешките ресурси. Така основният текст на самата дисертация е от 223 страници.

В структурно отношение дисертацията се състои от две части, всяка от които следва вътрешна структура от седем глави в първата част и още пет глави във втората. Логиката на разделението на две части следва модела на теоретична и емпирична част.

Първата, теоретична част на дисертационния труд прави задълбочен преглед на научната литература в областта на УЧР, който обаче подлежи на критично осмисляне от страна на докторанта. Това е видно от самата структура на текста, където всяка от тези седем глави проследява самостоятелен сегмент от теорията за УЧР. Втората част на дисертацията представя много подробно и добре структурирано емпирично изследване, статистически анализ на получените данни и мотивите за анализа.

Структурата на текста е типична за дисертационните работи в Гърция, където тезата на дисертацията следва хипотезите на емпиричния изследователски модел. Намирам това за убедително и полезно при прехода от практическия проблем към неговия научно-изследователски смисъл.

Трябва да се отбележи, че дисертацията поставя важен проблем, основан на аргументи и доказателства, базирани на емпирични изследвания. Това е тезата за непосредственото практическо значение на HRMIS за цялостния процес и резултати от HRM. По собствените думи на докторанта, „чрез тази дисертация изследователят иска да разбере, че HRMIS-активираната HR транзакция, когато се прилага правилно, значително влияе върху ефективността на HRM. Типът и размерът на организацията, контролните променливи в това проучване не добавят стойност към констатациите от изследването. Това проучване потвърждава, че традиционните практики за управление на човешките ресурси с HRM позволяват развитието на човешките ресурси и комуникационните практики влияят главно върху ефективността на управлението на човешките ресурси. С други думи, това проучване конкретно насърчава организацията да приеме интегрирани системи за управление на представянето (PMS), важен компонент на HRM, за ефективно управление на своите служители.“ стр. 16

Спирам се на този пасаж, защото той е развит в целия текст въз основа на анализа на литературните източници, но най-вече чрез изводите в собственото емпирично изследване. За мнозина, управленските умения и особено тези, свързани с УЧР, се възприемат като сфера, която не изисква специфично обучение и прилагане на съвременни методи и инструменти. Приносът на рецензираната дисертация е в разглеждането на практическия проблем в категориите на научния анализ.

Биографичната справка за докторант Константина Хадзи подчертава нейния постоянен интерес както към теорията, така и към практиката на УЧР. Полученото образование е насочено към бизнес администрация и регионални и европейски изследвания. Професионалният ѝ опит е в областта на администрацията в счетоводни кантори и IT бизнеси.

Авторефератът

Представеният автореферат точно отразява структурата и съдържанието на целия текст на дисертацията. Направен е преглед на съдържанието на дипломната работа, който позволява въз основа на нея да се придобие вярна и точна представа за търсенето, ограниченията, аргументите и изводите, базирани на цялостния анализ.

Публикации:

Представени са три публикации на докторанта по темата на нейната работа. Публикувани са в авторитетното списание «Публични политики.бг» и специализирано списание на УНСС. Те демонстрират постоянните интереси на докторанта в дадената област и представляват достатъчна основа за успешно включване на процедурата по защита.

Оценка на приносите

Докторантката Константина Хадзи не очертава изрично приноса на своята дисертация, но може да се заключи, че нейната самооценка става ясна в частите на заключенията и констатациите на цялостното докторантско изследване. Може да се каже, че основните приноси на дисертационния ѝ труд са в научно-приложно значение на анализа на конкретно ново технологично ниво на УЧР и предизвикателствата и ограниченията от човешкия фактор в УЧР.

Критичен преглед на дисертационния труд и аргументи за заключението на рецензента:

Докторантката Константина Хадзи е успяла много добре да интерпретира житейски проблем като научен. Това е, че в съвременната глобална ситуация информацията има първостепенна роля. Компаниите се нуждаят от нея. Има нови отдели, които се занимават със събиране и обработка на информация и това има специфично значение в

областта на УЧР. Научният проблем е как информационните системи влияят, променят се и са от значение за бизнеса. Това, което променят най-много, е начинът, по който набират и обучават хора.

Друга положителна черта на дисертацията е способността на докторантката да анализира постиженията на технологичния свят като инструмент за управление в областта на УЧР балансирано в контекста на винаги актуалните въпроси за дехуманизацията и стратегическите перспективи за запазване на човешкия фактор във всяка организация. Като илюстрация чрез нейните думи, „предизвикателството за бизнеса е следователно да се възползва от предлаганите нови технологични инструменти, но в същото време да се опита да избегне пълното обезличаване на операциите с човешки ресурси“. (стр.57)

Константина Хадзи е отлично запозната с изследванията и литературата в предметната област на нейната дисертация - въздействието на информационните системи върху УЧР и как те трансформират бизнеса. Тя убедително черпи аргументи от добре известни изследователи, водещи учени като тези на Каплан и Нортън. Идеята за интегрираните информационни системи и как това влияе върху поведението на фирмите чрез намаляване на техните грешки е извлечена от тази литература като основа за нейното изследване.

Докторантката е успяла да акцентира върху въпроса как да се постигне по-висока ефективност на компаниите чрез намаляване на ненужните производствени процеси в областта на УЧР. В крайна сметка всичко това води до повишаване на конкурентоспособността – толкова важна в съвременното бизнес поведение. Следващата стъпка на тази основа е как бизнесът да прилага съвременните информационни технологии и особено интегрираните информационни бизнес системи HRMS. Именно това е фокусът на нейното дисертационно изследване. Тя е успяла да направи количествено изследване и анализ на връзката между два фактора – HRMS и HRM Performance. Що се отнася до методологията, тя има за цел да създаде модел на ефективност на HRM и неговата връзка с възможностите на HRMS по отношение на управлението на бизнеса.

Това е оригинален подход и принос на нейната дисертация. Тъй като изследването е проведено в контекста на гръцкия опит, което е отбелязано като ограничение на обхвата

на нейното изследване, интересно е да се запитаме дали според нея подходът и изводите са приложими към други страни.

Въпросите ми към докторанта въз основа на изводите от дисертацията са два:

1. До каква степен профилът на този модерен подход към УЧР може да бъде пренесен към организациите в публичната сфера? С други думи, има ли специфични ограничения в управленския подход към фирмата и персонала, които правят заключенията и предложенията в тази дисертация по-лесно приложими в бизнес организация, отколкото в организация от публичния сектор?
2. Кои от разгледаните инструменти подлежат на трансфер в организации от публичния сектор? Колко отворени са мениджърите в самата бизнес среда към по-модерен и технологичен подход към УЧР?

Заклучение

Цялостното впечатление от дисертационния труд е, че е написан на много добър научен език, с добре дефинирани авторски тези, актуална аргументация и демонстрирана научна компетентност по предмета на докторантурата. Дисертацията успява да повдигне въпроси и да се включи в актуалния научен дебат по нейната тема.

Въз основа на изложените аргументи и анализ на дисертационния труд на Константина Хадзи, автореферат, коректно представящ структурата и съдържанието на дисертационния труд и трите научни публикации в предметната област на дисертационния труд, може да се обобщи, че той съответства на изисквания за присъждане на образователна и научна степен ДОКТОР по професионално направление 3.3 "Политически науки". Може да се заключи, че докторантът е изпълнил минималните национални изисквания на Закона за научните степени и звания и Правилника за прилагането му. Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на докторант Константина Хадзи образователната и научна степен ДОКТОР.

София, 29 юни 2023 г.

Подпис:

Доц. Албена Танева

